

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
08.07.2023
15.03.2024
RT I, 05.07.2023, 135

Otsingu- ja päästetööde tegemine Eesti päästepiirkonnas ning reostuse avastamise ja likvideerimise kord Eesti merealal ja piiriveekogudel

Vastu võetud 30.06.2022 nr 65
[RT I, 05.07.2022, 5](#)
jõustumine 01.01.2023

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine
22.06.2023

Avaldamine
[RT I, 05.07.2023, 1](#)

Jõustumine
08.07.2023

Määrus kehtestatakse [politsei ja piirivalve seaduse](#) § 3 lõike 5 ja [Kaitseväge korralduse seaduse](#) § 3 lõike 4 alusel.

1. peatükk Üldsäted

§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega määratakse kindlaks ohuolukorda sattunud või kaduma jäänud inimese, veesõiduki, õhusõiduki või sõiduki otsimise ja päästmise (edaspidi *otsingu- ja päästetööd*) korraldus Eesti päästepiirkonnas ning reostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise korraldus Eesti merealal ja piiriveekogudel.

(2) Määrust ei kohaldata mereabi teenusele, muu hulgas isiku vara päästmisele.

§ 2. Eesti päästepiirkond

(1) Eesti päästepiirkond on välislepingutega kokkulepitud piirkond, kus Eesti on kohustatud tegema otsingu- ja päästetöid.

(2) Rahvusvahelises suhtlemises kasutatakse Eesti päästepiirkonna ingliskeelset nimetust ja lühendit: *Estonian Search and Rescue Region – Estonian SRR*.

§ 3. Reostustõrjeala ulatus

Reostust tõrjutakse Eesti merealal ja piiriveekogudel.

2. peatükk Otsingu- ja päästetööd

1. jagu Üldsäted

§ 4. Otsingu- ja päästetööde juhtimine

(1) Otsingu- ja päästetöid juhib Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Rahvusvahelises suhtlemises on Eesti päästepiirkonna otsingu- ja päästetööde koordinaatsioonikeskuseks Politsei- ja Piirivalveameti merevalvekeskus, kes täidab lennu- ja merepääste ühendatud koordinaatsioonikeskuse (edaspidi *JRCC Tallinn*) ülesandeid.

§ 5. Otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaatori õigused ja kohustused

(1) Otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaator on asjakohase väljaõppega JRCC Tallinna ametiisik, kes on määratud juhtima konkreetse juhtumi otsingu- ja päästetöid Eesti päästepiirkonnas.

(2) Otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaator määrab vajaduse korral sündmuskoha koordinaatori või lennutegevuse koordinaatori.

(3) Ohuolukorras allub otsingu- ja päästeüksus otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaatorile.

(4) Otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaatoril on õigus anda otsingu- ja päästetöödel korraldusi teisele riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele või selle üksusele ning füüsilisele või juriidilisele isikule, võttes arvesse asutuse või isiku oskusi ja volitusi.

(5) Kui otsingu- ja päästetööde ning reostusjuhtum esinevad korraga, on esmatähtis päästa inimesid ning juhtumit juhib JRCC Tallinn kuni otsingu- ja päästetööde lõppemiseni.

§ 6. Otsingu- ja päästetööde ohuolukorra kehtestamine ning selle seisundid

(1) Otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaator kehtestab Eesti päästepiirkonnast ja mujalt saadud teabe alusel esmase otsingu- ja päästetööde ohuolukorra ning selle seisundi.

(2) Ohuolukorra seisundid on:

- 1) määramatuse seisund;
- 2) häireseisund;
- 3) õnnetusseisund.

(3) Ohuolukorra seisund kehtestatakse, peatatakse või lõpetatakse Eesti päästepiirkonna lennu- ja merepääste plaani ning selle alusel koostatud operatsiooniplaani kohaselt.

2. jagu

Eesti päästepiirkonna lennu- ja merepääste plaan ning operatsiooniplaan

§ 7. Eesti päästepiirkonna lennu- ja merepääste plaan

(1) Eesti päästepiirkonna lennu- ja merepääste plaaniga (edaspidi *lennu- ja merepääste plaan*) määratakse kindlaks otsingu- ja päästetööde korraldus.

(2) Lõikes 1 nimetatud plaanis on:

- 1) ohuolukorra kehtestamise, peatamise ja lõpetamise tingimused ja kord;
- 2) JRCC Tallinna ja Kaitseväge mereoperatsioonide keskuse ülesanded ohuolukorras;
- 3) ohuolukorrast teavitamise korraldus;
- 4) sidepidamise korraldus ja selleks kasutatavad tehnilised vahendid;
- 5) ilmteadete ja -prognooside ning muu asjaomase teabe saamise korraldus;
- 6) ressurside ümberpaigutamise ja suunamise korraldus ohuolukorra ja selle muutuste järgi;
- 7) teadete esitamise korraldus;
- 8) otsingu- ja päästeüksuste tegutsemisvalmiduse astmed ja nende rakendamise korraldus;
- 9) otsingu- ja päästeüksuste juhtimise põhimõtted ja sidepidamise korraldus;
- 10) avalikkuse teavitamise korraldus;
- 11) juhtimise üleandmise korraldus;
- 12) otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaatori (SMC) ülesanded;
- 13) otsingu- ja päästetööde sündmuskoha koordinaatori (OSC) ülesanded;
- 14) otsingu- ja päästetööde üksuse (SRU) juhi ülesanded;
- 15) lennutegevuse koordinaatori (ACO) ülesanded;
- 16) otsingu- ja päästetöödele kaasatavad ressursid ning nende peamised ülesanded ohuolukorras, alaline asukoht, võimalused ja valmisolek;
- 17) otsingu- ja päästetöödel osalevate otsingu- ja päästeüksuste ja neid toetavate üksuste ülesanded ning ohuolukorras tegutsemise korraldus;
- 18) otsingu- ja päästetööde otsingumeetodid ning kaasatavad ressursid;
- 19) otsingu- ja päästetöödel osalevale või muule õhusõidukile juhiste andmise korraldus hättasattunud õhusõidukile lähenemiseks ning hättasattunud õhusõiduki abistamise meetodid;
- 20) koostöö korraldus lennuliiklusteenuse osutaja ja muude pädevate asutustega hättasattunud õhusõiduki abistamiseks;
- 21) koostöö korraldus riikide ja Euroopa Liidu pädevate asutustega ning abipalve esitamise ja vastuvõtmise ning abi osutamise korraldus.

(3) Lennu- ja merepääste plaani kehtestab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor ning see kooskõlastatakse asutusega ja juriidilise isikuga, kelle ressursid võidakse kaasata otsingu- ja päästetöödele.

§ 8. Operatsiooniplaan

Ohuolukorda sattunud või kaduma jäänud inimese, veesõiduki, õhusõiduki või sõiduki otsimiseks ja päästmiseks koostab otsingu- ja päästetööde juhtumi koordinaator operatsiooniplaani, millega määratakse kindlaks:

- 1) võimalik otsingu- ja päästepiirkond;
- 2) tegelik päästepiirkond;
- 3) ohuolukorra eri seisunditest tulenevad ülesanded;
- 4) osalevad otsingu- ja päästeüksused;
- 5) tegutsemise korraldus.

3. jagu **Otsingu- ja päästetööde korraldamine** **ning nendel osalejate ülesanded**

§ 9. Otsingu- ja päästetööde korraldamine

(1) Otsingu- ja päästetööde korraldamise juhtimisel Politsei- ja Piirivalveamet:

- 1) korraldab Eesti päästepiirkonna pidevat vaatlust;
- 2) tagab lennu- ja merepääste plaanis ettenähtud otsingu- ja päästeüksuste valmisoleku otsingu- ja päästetöödeks;
- 3) kontrollib kaasatavate üksuste komplekteeritust ja valmisolekut;
- 4) kontrollib sidesüsteemide valmisolekut;
- 5) tagab ööpäevaringse valveteenistuse Eesti päästepiirkonnas;
- 6) teeb koostööd otsingu- ja päästetöödele kaasatud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning füüsiliste ja juriidiliste isikutega;
- 7) koostab ja kinnitab tegevuskava määramatuse, häire- ja õnnetusseisundi ajaks;
- 8) koordineerib ja suunab otsingu- ja päästeüksuste väljaõpet ning koostab väljaõppekavad;
- 9) omab pidevat ülevaadet kõigi Eesti päästepiirkonnas olevate veesõidukite asukohast;
- 10) korraldab otsingu- ja päästetöödeks vajaliku dokumentatsiooni väljatöötamist ja rakendamist;
- 11) peab Eestis registreeritud veesõidukite avariiraadiopoid (EPIRB) ja personaalsete raadiopoid (PLB) arvestust.

(2) Otsingu- ja päästetöid teeb selleks väljaõpetatud otsingu- ja päästeüksus, kes kasutab vajaliku tehnikaga vee- või õhusõidukit.

(3) Otsingu- ja päästeüksuse varustatuse ja väljaõppe tasemed kehtestab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor.

§ 10. JRCC Tallinna ülesanded

(1) JRCC Tallinn tagab hädaabiteadete katkematu vastuvõtmise ja menetlemise ning asjaomaste ressursside alarmeerimise otsingu- ja päästetöödele.

(2) JRCC Tallinn kogub ööpäev ringi teavet Eesti päästepiirkonnas toimuva kohta.

(3) JRCC Tallinn teavitab ohuolukorrast viivitamata asjakohaseid asutusi, üksusi ja isikuid lennu- ja merepääste plaani kohaselt.

(4) JRCC Tallinn alustab otsingu- ja päästetöid lennu- ja merepääste plaani kohaselt ning teavitab sellest kaasatavaid asutusi, üksusi ja isikuid.

(5) Ohuolukorra seisundi muutmisest, peatamisest või lõpetamisest teavitab JRCC Tallinn viivitamata otsingu- ja päästetöödele kaasatud asutusi, üksusi ja isikuid.

§ 11. Otsingu- ja päästetööde korraldamisel osalejad ja nende ülesanded

(1) Otsingu- ja päästetöödes osalevad või nendesse kaasatakse vastavalt juhtumile Päästeamet, Kaitsevägi, Transpordiamet, Keskkonnaamet, tervishoiuteenuse osutajad ja muud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning juriidilised isikud, kes on nimetatud lennu- ja merepääste plaanis.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tagab Politsei- ja Piirivalveametile ja Kaitseväele vajalikud raadiosidekanalid ning sidepidamise ohtu sattunud veesõiduki ja otsingu- ja päästetöödel osalevate veesõidukitega.

(3) Keskkonnaagentuur tagab ilmateadete ja -prognooside õigeaegse edastamise JRCC Tallinnale.

(4) Sotsiaalkindlustusamet tagab kannatanu ja hukkuu perekonnaliikmete ja muude lähedaste, samuti otsingu- ja päästetöödel osalenud isikute psühhosotsiaalse kriisiabi.

§ 12. Otsingu- ja päästetööde komisjon

Otsingu- ja päästetööde komisjon on valdkonna eest vastutava ministri moodustatud komisjon, kelle ülesanne on tagada otsingu- ja päästetööde valdkonna arendamine ning koostöö otsingu- ja päästetöödel osalevate asutuste ja isikutega.

3. peatükk Reostustõrje Eesti merealal ja piiriveekogudel

1. jagu Üldsätted

§ 13. Reostustõrje juhtimine

(1) Reostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise korraldamist Eesti merealal juhib Kaitsevägi.

(2) Reostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise korraldamist piiriveekogudel juhib Politsei- ja Piirivalveamet.

(3) Rahvusvahelises suhtlemises on reostustõrje koordinatsioonikeskuseks Eesti merealal Kaitseväge mereoperatsioonide keskus ja piiriveekogudel JRCC Tallinn.

§ 14. Reostuse ohuolukorra kehtestamine ja selle seisundid

(1) Kaitseväge mereoperatsioonide keskus kehtestab Eesti merealalt ja mujalt saadud teabe alusel esmase merereostuse ohuolukorra ja selle seisundi.

(2) JRCC Tallinn kehtestab piiriveekogult ja mujalt saadud teabe alusel esmase piiriveekogu reostuse ohuolukorra ja selle seisundi.

(3) Reostuse ohuolukorra ja selle seisundi kehtestamisel rakendatakse § 6 lõiget 2 ning reostustõrjeplaani ja selle alusel koostatud operatsiooniplaani.

§ 15. Reostustõrje juhtumi vastutava koordinaatori õigused ja kohustused

(1) Reostustõrje juhtumi vastutav koordinaator on isik, kes juhib reostustõrjet.

(2) Reostustõrje juhtumi vastutav koordinaator määrab vajaduse korral sündmuskoha juhtkoordinaatori.

(3) Reostustõrje juhtumist tekkinud vajaduse korral antakse reostustõrjeüksused reostustõrje juhtumi vastutava koordinaatori käsutusse ning nad täidavad merereostustõrje plaanist või piiriveekogu reostustõrjeplaanist tulenevaid ülesandeid.

(4) Kui otsingu- ja päästetööde ning reostusjuhtum esinevad korraga, on esmatähtis päästa inimelusid ning juhtumit juhib JRCC Tallinn kuni otsingu- ja päästetööde lõppemiseni.

2. jagu Merereostustõrje plaan ja piiriveekogu reostustõrjeplaan

§ 16. Merereostustõrje plaan ja piiriveekogu reostustõrjeplaan

(1) Merereostustõrje plaaniga määratakse kindlaks merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise, sealhulgas rannikureostuse likvideerimise korraldus Eesti merealal.

(2) Merereostustõrje plaanis on:

- 1) ohuolukorra kehtestamise, peatamise ja lõpetamise tingimused ja kord;
- 2) JRCC Tallinna ja Kaitseväge mereoperatsioonide keskuse ülesanded ohuolukorras;
- 3) ohuolukorrast teavitamise korraldus;
- 4) sidepidamise korraldus ja selleks kasutatavad tehnilised vahendid;
- 5) ilmateadete ja -prognooside saamise korraldus;
- 6) ressursside ümberpaigutamise ja suunamise korraldus ohuolukorra ja selle muutuste järgi;
- 7) teadete esitamise korraldus;

- 8) reostustõrjeüksuste tegutsemisvalmiduse astmed ja nende rakendamise korraldus;
- 9) reostustõrjeüksuste juhtimise põhimõtted ja sidepidamise korraldus;
- 10) avalikkuse teavitamise korraldus;
- 11) juhtimise üleandmise korraldus;
- 12) merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise vastutava koordinaatori (RC) ülesanded;
- 13) ranniku vastutava koordinaatori (SRC) ülesanded;
- 14) sündmuskoha juhtkoordinaatori (SOSC) ülesanded;
- 15) lennutegevuse koordinaatori (FC) ülesanded;
- 16) riikliku koordinaatori (NC) ülesanded;
- 17) reostuse, sealhulgas rannikureostuse, avastamisele, lokaliseerimisele ja likvideerimisele kaasatavad ressursid ning nende peamised ülesanded ohuolukorras, alaline asukoht, võimalused ja valmisolek;
- 18) reostuse, sealhulgas rannikureostuse, avastamisel, lokaliseerimisel ja likvideerimisel osalevate reostustõrjeüksuste ja neid toetavate üksuste ülesanded ning ohuolukorras tegutsemise korraldus;
- 19) reostuse leviku mudelprognoside koostamise ja edastamise korraldus;
- 20) reostunud eluslooduse pääste korraldus;
- 21) koostöö korraldus riikide ja Euroopa Liidu pädevate asutustega ning abipalve esitamise ja vastuvõtmise ning abi osutamise korraldus.

(3) Piiriveekogu reostustõrjeplaan koostatakse lõikes 2 sätestatud nõuete kohaselt.

(4) Eesti mereala merereostustõrje plaani kehtestab Kaitseväge juhataja ning see kooskõlastatakse asutusega ja juriidilise isikuga, kelle ressursid võidakse kaasata reostustõrjesse Eesti merealal.

(5) Piiriveekogu reostustõrjeplaani kehtestab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor ning see kooskõlastatakse asutusega ja juriidilise isikuga, kelle ressursid võidakse kaasata reostustõrjesse piiriveekogudel.

3. jagu

Reostustõrje korraldamine ja selles osalejate ülesanded

§ 17. Reostustõrje korraldamine Eesti merealal

- (1) Merereostustõrje korraldamise juhtimisel Kaitseväge:
- 1) korraldab Eesti mereala seiret;
 - 2) tagab merereostustõrje plaanis ettenähtud reostustõrjeüksuste valmisoleku merereostustõrjeks;
 - 3) kontrollib kaasatavate üksuste komplekteeritust ja valmisolekut;
 - 4) kontrollib sidesüsteemide valmisolekut;
 - 5) tagab ööpäevaringse valveteenistuse Eesti merealal;
 - 6) teeb koostööd merereostustõrjesse kaasatud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning füüsiliste ja juriidiliste isikutega;
 - 7) koostab ja kinnitab püsitoimingud määramatuse, häire- ja õnnetusseisundi ajaks;
 - 8) koordineerib ja suunab reostustõrjeüksuste väljaõpet ning koostab väljaõppekavad;
 - 9) omab pidevat ülevaadet kõigi Eesti merealal olevate veesõidukite asukohast;
 - 10) korraldab merereostustõrjeks vajaliku dokumentatsiooni väljatöötamist ja rakendamist.

(2) Merereostustõrjub selleks väljaõpetatud reostustõrjeüksus, kes kasutab vajaliku tehnikaga vee- või õhusõidukit.

§ 18. Kaitseväge mereoperatsioonide keskuse ülesanded

(1) Kaitseväge mereoperatsioonide keskus kogub ööpäev ringi teavet olukorra kohta Eesti merealal ning korraldab merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise.

(2) Eesti mereala reostusest ja merereostustõrjega alustamisest teavitab Kaitseväge mereoperatsioonide keskus JRCC Tallinna, Transpordiametit, Keskkonnaametit ja Päästeametit.

(3) Kaitseväge mereoperatsioonide keskus alustab merereostustõrjet merereostustõrje plaani kohaselt ning kaasab vajalikud asutused, üksused ja isikud.

§ 19. Reostustõrje korraldamine piiriveekogudel

(1) Piiriveekogudel reostustõrje korraldamise juhtimisel Politsei- ja Piirivalveamet:

- 1) korraldab piiriveekogude pidevat vaatlust;
- 2) tagab piiriveekogu reostustõrjeplaanis ettenähtud reostustõrjeüksuste valmisoleku reostustõrjeks;
- 3) kontrollib kaasatavate üksuste komplekteeritust ja valmisolekut;
- 4) kontrollib sidesüsteemide valmisolekut;
- 5) tagab pideva ööpäevaringse valveteenistuse piiriveekogudel;

6) teeb koostööd reostustõrjesse kaasatud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning füüsiliste ja juriidiliste isikutega;

7) koostab ja kinnitab tegevuskava määramatuse, häire- ja õnnetusseisundi ajaks;

8) koordineerib ja suunab reostustõrjeüksuste väljaõpet ning koostab väljaõppekavad;

9) omab pidevat ülevaadet kõigi piiriveekogudel olevate veesõidukite asukohast;

10) korraldab reostustõrjeks vajaliku dokumentatsiooni väljatöötamist ja rakendamist.

(2) Piiriveekogude reostust tõrjub selleks väljaõpetatud reostustõrjeüksus, kes kasutab vajaliku tehnikaga vee- või õhusõidukit.

§ 20. JRCC Tallinna ülesanded

(1) JRCC Tallinn kogub ööpäev ringi teavet olukorra kohta piiriveekogudel ja korraldab reostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise.

(2) Piiriveekogu reostusest ja reostustõrjega alustamisest teavitab JRCC Tallinn Päästeametit ja teisi asjakohaseid asutusi piiriveekogu reostustõrjeplaani kohaselt ning kaasab vajalikud asutused, üksused ja isikud.

(3) Eesti mereala reostusest teavitab JRCC Tallinn Kaitseväge mereoperatsioonide keskust.

§ 21. Reostustõrje korraldamisel osalejad ja nende ülesanded

(1) Reostustõrjes osalevad või sellesse kaasatakse vastavalt juhtumile Päästeamet, Transpordiamet, Keskkonnaamet ja muud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning juriidilised isikud, kes on nimetatud merereostustõrje plaanis või piiriveekogu reostustõrjeplaanis.

(2) Politsei- ja Piirivalveamet osaleb Eesti merealal merereostuse avastamisel.

(3) Transpordiamet osaleb merereostustõrjes.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tagab Politsei- ja Piirivalveametile ja Kaitsevägele vajalikud raadiosidekanalid ning sidepidamise reostustõrjes osalevate veesõidukitega.

(5) Keskkonnaagentuur tagab ilmteadete ja -prognooside õigeaegse edastamise Kaitseväge mereoperatsioonide keskusele ja JRCC Tallinnale ning tagab Keskkonnaametile atmosfääri- ja meremudelite andmed reostuse Eesti merealal liikumise prognoosi koostamiseks ja Kaitseväge mereoperatsioonide keskusele edastamiseks.

(6) Kliimaministeerium korraldab reostustõrje ja reostuse ennetamise kulude hüvitamise menetluses suhtlust rahvusvaheliste fondidega.

[RT I, 05.07.2023, 1- jõust. 08.07.2023]

4. peatükk Rakendussätted

§ 22. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud].

§ 23. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2023. a.